Съфинансирано от Европейския съюз

МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ

ПРОГРАМА ЗА МОРСКО ДЕЛО РИБАРСТВО И АКВАКУЛТУРИ

УТВЪРДИЛ:

16.4.2026 г.

X

Signed by: Nikolay Vasilev Vasilev

ИНЖ. НИКОЛАЙ ВАСИЛЕВ

Заместник-министър на земеделието и храните и Ръководител на УО на ПМДРА 2021-2027

ПРОТОКОЛ
ОТ
ЧЕТВЪРТОТО ЗАСЕДАНИЕ НА КОМИТЕТА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА ЗА МОРСКО ДЕЛО, РИБАРСТВО И АКВАКУЛТУРИ 2021-2027

19 март 2026 г.

Хотел „Черно Море"
гр. Варна

Д Н Е В Е Н Р Е Д

09:00 – 09:30 Регистрация на участниците

09:30 – 09:45 Откриване на четвъртото заседание на Комитета за наблюдение (КН) на Програмата за морско дело, рибарство и аквакултури 2021-2027 (ПМДРА)

09:45 – 09:50 Одобряване на проекта на дневен ред

09:50 – 10:10 Представяне на актуална информация за политиките на Генерална дирекция „Морско дело и рибарство", ЕК

10:10 – 10:40 Представяне на информация за напредъка по Програмата за морско дело, рибарство и аквакултури 2021-2027

10:40– 11:00 Информация за приключването на Програмата за морско дело и рибарство 2014-2020 (ПМДР)

11:00– 11:15 Информация за изпълнението на операция от стратегическо значение по ПМДРА – *Изпълнителна агенция „Морска администрация*"

11:15 - 11:30 *Кафе-пауза*

11:30 – 11:45 Информация за изпълнението на финансови инструменти по ПМДРА **–** *„Фонд мениджър на финансови инструменти в България*" *ЕАД*

12:15 – 13:30 *Обяд*

11:45 – 12:15 Проект на изменение на Индикативна годишна работна програма за 2026 г. по ПМДРА – *за гласуване*

13:30– 14:00 Проект на изменение на Плана за оценка на Програмата за морско дело, рибарство и аквакултури 2021- 2027 – *за гласуване*

14:00 – 14:15 Представяне на Годишния план за действие в изпълнение на Националната комуникационна стратегия 2021-2027 г. за 2026 г. по ПМДРА

Представяне на изпълнените дейности по комуникация през 2025 г. по ПМДРА - отчет на Годишен план за действие за 2025 г.

14:15 – 17:30 Посещение на проекти, финансирани по Програмата за морско дело и рибарство 2014-2020

Заседанието се проведе с участието на повече от половината членове с право на глас - общо 24 души, от които присъствали в залата 8 и 16 онлайн, от общо 44 с право на глас съгласно заповед № МДР-ПП-09-19/27.02.2025 г., изменена със заповед № МДР-ПП-09-16/30.01.2026 г., изменена със заповед № МДР-ПП-09-19/17.03.2026 г. на министъра на земеделието и храните за състава на Комитета за наблюдение на ПМДРА.

Откриване на заседанието

Заседанието беше открито от **инж. Николай Василев**, заместник-министър на земеделието и храните и ръководител на Управляващия орган на ПМДРА, който приветства присъстващите членове на Комитета за наблюдение, представителите на институциите, социално-икономическите партньори, неправителствените организации и участниците, включили се дистанционно.

В изказването си той изрази благодарност към представителите на Европейската комисия – **г-н Ив Ван Пуке и г-жа Моника Адамова**, за тяхното участие и подкрепа в процеса на изпълнение на програмата. Беше подчертано значението на

партньорството с Генерална дирекция „Морско дело и рибарство" и високата оценка за съвместната работа през последните години.

Встъпително изказване беше направено и **от г-н Пуке**. Той приветства участниците, поздрави България за въвеждането на еврото и оцени продължаващото ползотворно сътрудничество с Управляващия орган. Г-н Пуке подчерта важността на използването на финансовите средства от Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури (ЕФМРА) за постигане на целите на програмата и за подкрепа на целите на Общата политика в областта на рибарството в Черно море. Беше посочено, че нашата обща цел е да постигнем възможно най-доброто изпълнение на програмите на ЕФМРА, да използваме устойчиво ресурсите на Черно море, да изградим устойчиви сектори на рибарството, аквакултурите и преработката и да подобрим прехраната на крайбрежните общности. Г-н Пуке пожела на всички продуктивна среща и насърчи членовете да участват в дискусиите. Заместник-министър Василев очерта основните теми в дневния ред, като акцентира върху:

- напредъка по изпълнението на ПМДРА;
- приключването на ПМДР;
- представянето на актуални политики на Европейската комисия;
- изпълнението на операция от стратегическо значение „Морско наблюдение";
- прилагането на финансови инструменти по ПМДРА;
- предложенията за изменение на Индикативната годишна работна програма за 2026 г. по ПМДРА;
- измененията в Плана за оценка на ПМДРА;
- комуникационните дейности по програмата – отчет за 2025 г. и планираните за 2026 г.

Дневният ред беше подложен на гласуване и беше единодушно приет от членовете на Комитета за наблюдение.

Комитетът за наблюдение реши:
Одобрява единодушно дневния ред.

Информация за текущото изпълнение на ПМДРА

В откриващото си изказване Ръководителят на Управляващия орган представи актуални количествени показатели по изпълнението на програмата:

- обявени са 21 процедури;
- общият им финансов ресурс е над 106 млн. евро;
- постъпили са проектни предложения за близо 95 млн. евро;
- сключени са 128 договора на стойност близо 58 млн. евро;
- още 15 проектни предложения за близо 9 млн. евро, са в процес на договаряне;

- извършените плащания са в размер на близо 13 млн. евро;
- сертифицираните разходи са в размер на 8,76 млн. евро.

Беше отбелязано също, че на 12 февруари2026 г. Управляващият орган е изпратил Последния доклад за изпълнение на ПМДР във връзка с нейното приключване.

Точка 1 от дневния ред

Представяне на актуална информация за политиките на Генерална дирекция „Морско дело и рибарство", Европейска комисия

Презентацията беше представена от **г-н Ив Ван Пуке**, представител на Генерална дирекция „Морско дело и рибарство" на Европейската комисия.
В изказването си той представи:

- Предложение на Комисията за следващата Многогодишна финансова рамка (МФР) 2028-2034 г.;
- Текуща оценка на Общата политика в областта на рибарството (ОПОР);
- Текущи проучвания и политически инициативи на Генерална дирекция „Морско дело и рибарство" в областта на рибарството;

Той спомена, че предложението на Комисията за новата МФР, прието на 16 юли 2025 г., представлява фундаментално препроектиране на бюджета на ЕС, за да стане той по-интегриран, гъвкав и ориентиран към резултатите. За политиките, свързани с рибарството, аквакултурите, морското дело и океаните, целта е да се намали фрагментацията, да се съгласува по-добре финансирането с националните и регионалните приоритети и да се даде възможност за по-бързо преразпределение на бюджета в отговор на кризи и извънредни събития. Същевременно предложението има за цел да предостави по-голяма гъвкавост на държавите членки, за да отговорят по-добре на своите нужди и приоритети.
Всички наши политики и сектори са много добре обмислени и отразени в трите основни фонда по новата МФР, осигурявайки солидна основа за подкрепа и развитие: Фондът за национално и регионално партньорство (Фонд за НПР), Европейският фонд за конкурентоспособност и „Хоризонт Европа" и Инструментът за глобална Европа.
В рамките на Фонда за национални програми за реформи (НПР) държавите членки ще имат по-голяма гъвкавост да адаптират бюджета си към националните и местните нужди. Това ще доведе до по-целенасочена и по-ефективна подкрепа от ЕС, където е най-важна, и ще осигури по-бърз и по-гъвкав достъп до секторите, които се нуждаят най-много от нея. Плановете за НПР ще бъдат разработени и изпълнени в тясно партньорство между Комисията, държавите членки, регионите и всички заинтересовани страни. Планирано е правната рамка да бъде приета до края на 2026 г. Държавите членки се насърчават да започнат да обмислят още сега областите на НПР, свързани с политиката в областта на рибарството и аквакултурите, и да поддържат връзка с националните централни служби, отговорни за координацията и подготовката на НПР.
Предложението на Комисията за новата МФР има потенциал да надхвърли бюджета на ЕФМДРА за периода 2021-2027 г., в зависимост от националните стратегически решения за най-добро използване на наличните средства. Фондът за НПР включва

ограничена минимална сума от 2 милиарда евро, която да бъде разпределена за политики в областта на рибарството и аквакултурите, но това е само минимална сума. Държавите членки могат да го допълнят по линия на Фонда за национални програми за реформи (НПР), за да подкрепят допълнителните нужди на своите сектори на рибарството и аквакултурите, крайбрежните си общности и синята си икономика. Правната архитектура на фонда за НПР определя основните правила, обединявайки всички политики в единна стратегическа рамка и осигурявайки съгласуваност между всички инструменти за финансиране на ЕС. Тя определя ключови цели, задачи и инструменти, включително тези за ОПОР, като гарантира устойчиво управление на морските ресурси. В допълнение към основния регламент за създаване на фонда за НПР, има отделни секторни регламенти, които отразяват спецификите на всяка политика. Този подход се прилага и към политиката в областта на рибарството и океаните, като е направено специално предложение, което очертава условията за прилагане на подкрепата на Съюза за ОПОР, Океанския пакт, аквакултурите и морската политика. Комисията предложи и Регламента за изпълнението, който определя елементите за проследяване на разходите и рамка за изпълнение. Принципът „ненанасяне на значителна вреда", който е включен в това предложение, ще се прилага за целия бюджет на ЕС, като се гарантира, че цялата подкрепа от ЕС е екологично обоснована.

Особено внимание беше обърнато и на:

- Европейския пакт океаните за - управление на моретата и океаните чрез координиране на различни икономически сектори;
- оценката на Регламента за Общата политика в областта на рибарството;
- Визия 2040 за рибарството и аквакултурите - изготвяне на дългосрочна стратегия за сектора на рибарството и аквакултурите, фокусирана върху работните места, социалната устойчивост и околната среда;
- Обществената консултация относно Европейската стратегия за крайбрежните общности.

Г-н Пуке посочи, че оценката на Регламента за общата политика в областта на рибарството ще бъде публикувана през април 2026 г. Крайният срок за публичната покана за Европейска стратегия за крайбрежните общности е 23 март 2026 г.

В последвалата дискусия **инж. Николай Василев** отбеляза, че така наречения фундаментален редизайн е не само в областта на рибарството. Като цяло Европейската комисия, предвижда наистина фундаментална промяна на концепцията през следващия програмен период. В този ред на мисли г-н Василев изрази убеденост, че ресорните дирекции в МЗХ, по рибарство и аквакултури, правят всичко необходимо, за да може от една страна българските интереси да бъдат защитени в максимална степен при формирането на тези бъдещи политики.
Отправен бе апел към всички основни заинтересовани страни да участват активно, дали директно към Комисията, или съответната главна дирекция, дали през колегите от Министерство на земеделие в посочените обществени обсъждания. Комисията много добре е разбрала, че трябва да има визия за 2040-та година, за да можем ние, в Европейския съюз, да решим къде искаме да бъдем в 2040-та година.

Г-н Тачо Пашов, Националната асоциация на рибопроизводителите сподели, че бележките, които си е направил, съвпадат почти в цялост. Той отбеляза, че през последните 5–6 години липсва реален и навременен диалог между сектора, националните институции и Комисията, като често няма отговор или той е уклончив. От бранша отдавна настояват за опростяване на механизмите, но всяка нова програма повтаря едни и същи обещания без видим резултат. Отбелязва се и липсата през последните години на срещи в България с европейския комисар по рибарство или представители на Комисията. Според текста Комисията акцентира основно върху бюджета и средствата, но не представя оценка как еврофинансирането е повлияло на производството в аквакултурите. Подчертава се, че производството остава почти без промяна, но част от операторите са сменени според достъпа им до европейски средства.

Г-н Пуке повтори, че новият бюджет на ЕС ще бъде по-опростен, по-гъвкав, по-бърз и по-ефективен. Той подчерта, че опростяването на процедурите е обща цел, но всяка държава членка трябва също така да оцени своите собствени допълнителни изисквания, което често забавя процеса. Новото предложение за МФР има за цел да подкрепи секторите по-навременно чрез по-бързи и адекватно финансирани мерки. Относно предполагаемата липса на внимание към България, г-н Пуке увери, че всички канали за комуникация с Комисията са отворени и покани членовете да използват заседанието на Управителния съвет, за да задават всякакви въпроси. Търсят се активни взаимодействия и приноси и за подготовката на следващия програмен период. Г-н Пуке също така посочи важността на оценката на резултатите от предишния програмен период, за да се извлекат поуки за бъдещето**.**
Г-н Василев подчерта, че отсъствието от ЕК не означава пренебрежение към сектора, тъй като програмата на висшите представители често се променя. Той отправи призив участниците да използват настоящата среща, за да поставят всички важни въпроси и предложения. Г-н Василев отхвърли се твърдението, че през последните години е липсвала комуникация, като се насърчава по-активно участие именно сега, когато се изработват бъдещите политики. Той очаква, че МЗХ ще вземе предвид адекватните предложения на сектора и подчерта, че дългосрочните политики до 2040 г. трябва да се основават на солидна научна експертиза и доказателства.

Д-р Йордан Господинов, Асоциация на производителите на рибни продукти BGFISH подчерта, че секторът има спешна нужда от по-гъвкаво финансиране и по-опростени условия, така че подкрепата да достига и до най-малките оператори и микропредприятия. Според него ЕК трябва да насочи мерките към целия сектор, тъй като рибата е част от продоволствената сигурност, а аквакултурите стават все по-важни. Акцентира върху тежката икономическа ситуация заради ръста на горивата и електроенергията, които силно увеличават разходите в рибарството. Д-р Господинов посочи необходимост от компенсации при кризисни условия, тъй като секторът вече е засегнат от външни пазари и нарастващи производствени разходи. Той отправи апел за намаляване на административната тежест, защото националните правила често стават по-тежки от европейските и затрудняват малките фирми.

Зам.-министър Василев отбеляза, че поскъпването на горивата засяга не само рибарството, но и други сектори, и изразява надежда за компенсации от страна на правителството.

Г-н Пуке посочи, че ЕК анализира отражението на кризата в Близкия изток върху рибарството и аквакултурите. Припомни, че кризисният механизъм по чл. 26, параграф 2 е бил активиран досега само след руската инвазия в Украйна. За ново активиране е необходимо да се докажат форсмажорно събитие и конкретно въздействие върху сектора. Отправи призив секторът да предоставя факти и доказателства, за да може механизмът за компенсация да бъде задействан бързо при необходимост.

Г-жа Елица Тодорова, представител на Омбудсмана на Република България постави въпрос за мястото на основните права в новата финансова рамка и за гаранциите за спазване на Хартата на основните права на Европейския съюз (Хартата), която е с правния статут на Договорите на ЕС (ДЕС и ДФЕС), както и спазването на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания (КПХУ на ООН). Тя потърси разяснение дали подходът към задължението за спазване на Хартата и КПХУ на ООН като хоризонтални отключващи условия се променя спрямо настоящия програмен период.

Г-н Пуке, посочи, че към момента няма информация за отрицателни последици от прилагането на тези условия. Според него засега не се предвиждат съществени промени в начина, по който основните права ще бъдат отразени в следващия програмен период. Той уточнява, че ще предостави допълнителна информация на по-късен етап.

Точка 2 от дневния ред
Информация за напредъка по ПМДРА 2021–2027

Зам.-министър Василев даде думата на **г-н Стоян Котов**, директор на дирекция „Морско дело и рибарство" за представяне на напредъка в изпълнението на Програмата за морско дело, рибарство и аквакултури 2021-2027

Г-н Котов представи детайлна информация за текущото изпълнение на програмата, включително:
По думите му, към момента са обявени процедури за около 106 млн. евро — почти целия бюджет на програмата. Сключени са договори на обща стойност 58 млн. евро. Изплатени са 13 млн. евро. Проектите в оценка са за 7, 7 млн. евро.
По първи приоритет, с фокус върху устойчиво рибарство, контрол, инфраструктура на рибарски пристанища и лодкостоянки са договорени 19 млн. евро, изплатени са 3,9 млн. евро, в оценка са проекти за 1,4 млн. евро.
По втори приоритет, насочен към производство на аквакултури и преработка на продукти от риболов и аквакултури са договорени общо 9 млн. евро, изплатени са 1,5 млн. евро, в оценка са проекти за 6,3 млн. евро.
По третия приоритет са одобрени 18 местни инициативни рибарски групи с 24 млн. евро за местно развитие, като реалното изпълнение на проектите предстои в следващите години. Отбелязва се и стратегическият проект на Изпълнителна агенция „Морска администрация" за интегрирано морско наблюдение. Във връзка с прилагането на финансови инструменти по ПМДРА, г-н Котов отбеляза

подписаното на 9.12.2025 г. споразумение с Фонд на фондовете. Той посочи, че при всички проекти се следи за спазване на основните права и към момента няма установени нарушения на Хартата на основните права на Европейския съюз, което залегнало в договорите на ЕС и Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания.

В последвалата дискусия **зам.-министър Василев** подчерта нуждата от по-задълбочен анализ на ефекта от програмата, включително чрез обратна връзка от бенефициентите и повишаване на капацитета за кандидатстване, особено при по-малките оператори.

Г-н Пашов постави акцент върху слабия напредък при аквакултурите и производството, като свърза това с тежката законова и административна рамка и настоява за анализ на реалната ефективност на средствата. Според него голяма част от средствата са за обществения сектор и най-вече за контрол, наблюдение, наука, събиране на данни и така нататък. Това са средства, които имат принос за развитие на сектора, но основният принос за развитие на сектора е продукцията, която се произвежда. Според него най-нисък е напредъкът при производството на аквакултури, преработката и риболова. Г-н Пашов посочи, че част от парите за аквакултура, бяха прехвърлени към лодкостоянки, понеже не можаха да бъдат усвоени.

Г-н Котов уточни, че няма прехвърляне на средства между приоритети, а само ограничено наддоговаряне,. По отношение на опростяването г-н Котов реферира към прилагането на опростени разходи, свързани с енергийната ефективност на стопанства и предприятия. В изменението на Индикативната годишна работна програма се въвеждат малки проекти до 75 хил. евро при проидводството на аквакултури. За предстоящите приеми по процедурата за производство на аквакултури ще има актуализирано ръководство То ще насочва бенефициентите какво да следят, когато си подготвят проектните предложения, кои параметри да считат когато е необходимо и най-вече всеки тип производство да бъде адресиран по специфичния за него начин в технологичните проекти.

Д-р Господинов изтъкна обществената роля на браншовите асоциации и постави въпрос за пълно финансиране на участието на БГФИШ в международно рибно изложение, където за първи път ще бъде представена България.

В отговор **г-н Котов** поясни, че по регламент финансирането може да достигне максимум 75%, тъй като организацията е регистрирана в частна полза, а по-висок процент би противоречал на правилата.

Точка 3 от дневния ред

Информация за приключването на Програмата за морско дело и рибарство 2014–2020

Зам.-министър Василев даде думата на г-н Котов за представяне на информация за приключването на ПМДР.

Г-н Котов направи финален обзор на изпълнението на предходната програма. В изказването си отчита, че по приключилата ПМДР са модернизирани 6 рибарски пристанища, 10 лодкостоянки и са бракувани 8 стари риболовни кораба.
В аквакултурите са подпомогнати 73 производители, създадени са 432 нови работни места и са запазени близо 600, като значителен ресурс е насочен и към компенсации при COVID-19 пандемията и след руската инвазия в Украйна.
При местното развитие се отчита дисбаланс между публични и частни проекти, поради което в новия период е въведено правило 50% от средствата да са за частни инвестиции и минимум две общини в една местна рибарска група.
В преработката са модернизирани 33 предприятия и са създадени две организации на производители, като компенсациите за трите подсектора достигат около 17 млн. евро. Г-н Котов подчерта, че през 2024 г. са приложени спешни мерки за пълно усвояване на бюджета, а окончателният доклад за програмата е подаден през февруари 2026 г. към ЕК.

В последвалата дискусия **д-р Господинов** настоя за по-голям приоритет към научните изследвания, тъй като липсата на надеждни данни затруднява устойчивото управление на риболова. Той акцентира и върху необходимостта ИАРА да разполага с по-модерна техника, включително дронове и средства за наблюдение. Основният му акцент е липсата на организирани места за първа продажба и контрол на улова, което според него поддържа сив сектор и нелоялна конкуренция.

Зам.-министър Василев прие поставените теми като ключови, потвърждавайки значението на научната основа при решенията и посочвайки, че агенцията вече развива наблюдение с дронове. Отбеляза и необходимостта от допълнителен административен капацитет и експертиза в ИАРА, както и усилия за „изсветляване" на сектора чрез по-добър контрол върху разтоварването на риба.

Г-н Пашов подкрепи идеята уловът да се разтоварва централизирано и да се продава при прозрачни условия, подобно на модели от други сектори. Той критикува представения отчет като твърде общ, с недостатъчно задълбочен анализ на ефективността на вложените средства, реалния производствен ефект, видовете риба и типовете стопанства, които са получили подкрепа. Според него трябва ясно да се измерва как инвестициите се превръщат в реално производство и икономически резултат. Освен това посочва, че компенсациите след руската инвазия в Украйна са облагодетелствали повече оператори с висок оборот, отколкото реални производители, което е довело до пазарни изкривявания.

Зам.-министър Василев отбеляза, че секторът, подобно на горското стопанство, трябва да поддържа баланс между икономически, социални и екологични цели. Той пояснява, че краткият формат на презентацията е причината част от аналитичната информация да липсва, като допуска по-детайлни данни да бъдат предоставени допълнително.

Г-н Котов уточни, че управлението редовно подготвя секторни анализи и че следващата пълна оценка ще бъде част от новия национален стратегически план за аквакултурите, очакван през 2027 г. Той подчерта, че отделните проекти могат

да бъдат разгледани детайлно, но реалната оценка трябва да се прави спрямо общите тенденции в сектора. По темата за компенсациите поясни, че програмата е подпомагала само рибари, производители и преработватели, а не търговци, и че европейските регламенти не са позволявали изграждане на нови борси за първа продажба.

Г-н Пашов в дуплика уточни, че визира регистрирани производители на аквакултури, които комбинират собствено производство с търговия и така генерират висок оборот, въз основа на който са получили по-големи компенсации.

Г-н Котов посочи, че отделни такива случаи са възможни, но подчертава, че механизмът е базиран на официално деклариран оборот и платени данъци, като според него в голяма степен са подпомогнати реални производители. Той допълни, че натрупаният опит ще позволи механизмът да бъде усъвършенстван при бъдещи кризи.

Точка 4 от дневния ред

Изпълнение на операция от стратегическо значение – Изпълнителна агенция „Морска администрация"

Зам.-министър Василев даде думата на **г-жа Красияна Николаева**, началник отдел „Проекти" в Изпълнителна агенция „Морска администрация" за презентация.

Беше представена третата фаза (2025–2028) на проекта за Интегрирано българско морско наблюдение, финансиран по Програма за морско дело, рибарство и аквакултури. Проектът цели повишаване на морската осведоменост чрез интегрирана система за споделяне на информация между всички сектори на морското наблюдение, в съответствие с Общата среда за обмен на информация - CISE.
По думите ѝ, досегашните фази включиха оценка на системите, изграждане на национална инфраструктура и внедряване на графичен интерфейс за транссекторен обмен на данни. Текущата фаза предвижда надграждане на системата, оптимизация, разширени функционалности и интеграция на европейски услуги. Тя отбеляза, че дейностите се изпълняват с подкрепата на национални институции и съобразно европейските изисквания.

Зам.-министър Василев благодари за презентацията и изрази интерес към конкретните дейности и резултати на проекта. Попита за евентуални проблеми с Управляващия орган.
Г-жа Николаева отговори, че няма проблеми и похвали доброто сътрудничество с Управляващия орган.
Зам.-министър Василев отбеляза, че въпросът е риторичен и насърчи всички представители на сектора да комуникират с Управляващия орган, за да се намират решения при несъвършенства.

Г-н Димитър Димитров, от сдружение "Черноморски изгрев", изрази благодарност за презентацията и резултатите от проекта, но даде конкретна

обратна връзка за инцидент с потънал риболовен кораб, при който системите за наблюдение и търсене и спасяване не са реагирали навреме. Подчерта разликата между реалността и очакванията от проектите и изтъкна необходимостта от проверка на функционалността на системите на практика.

Зам.-министър Василев оцени обратната връзка като релевантна, уточни, че не става дума за упрек, и подчерта значението на учене от грешките.

Г-жа Николаева отбеляза, че инцидентът показва необходимостта от координирани действия между институциите, включително Изпълнителна агенция „Морска администрация", Военноморски сили и Гранична полиция.

Г-н Димитров допълни, че системите трябва да могат да реагират в първите минути след инцидент, а Изпълнителна агенция „Морска администрация" като координатор е ключова за ефективното управление на процеса.

Г-жа Николаева уточни, че Европейската комисия е била уведомена за инцидента.

Зам.-министър Василев благодари за предоставената информация.

Г-н Пуке подчерта стратегическото значение на морската безопасност, похвали усилията на Изпълнителна агенция „Морска администрация" и България и акцентира на необходимостта проектът СИЗЕ да бъде продължен в следващия програмен период, като морето е обект на международно значение и безопасността му изисква координирани действия.

Точка 5 от дневния ред
Финансови инструменти по ПМДРА

Зам.-министър Василев даде думата на **г-жа Кристина Стоянова** от „Фонд мениджър на финансови инструменти в България" АД (Фонд на фондовете) за презентация

Г-жа Стоянова представи планираните финансови инструменти по Програмата за морско дело, рибарство и аквакултури. Те са разработени въз основа на предварителна оценка от 2021 г., която установи недостиг на финансиране, изоставане в технологичното обновяване и икономически предизвикателства в сектора. Целта е преодоляване на пазарни несъвършенства, стимулиране на публично-частно партньорство и реализиране на устойчиви проекти.
Финансовите инструменти ще се прилагат по три вида дейности на програмата: подобряване на рибарска инфраструктура и оборудване, инвестиции в аквакултури и преработка, както и стратегии за местно развитие. Разполага се с публичен ресурс от 6,44 млн. евро за два продукта – индивидуални гаранции и кредити с риск, които могат да се комбинират с техническа помощ до 5 000 евро.
Допустими крайни получатели са микро, малки и средни предприятия, големи предприятия, дребномащабни крайбрежни рибари, организации на рибари и публични институции. Параметрите включват инвестиционни кредити до 511 000

евро (с възможност за оборотно финансиране до 30% или самостоятелно до 300 000 евро), срок до 10 години за инвестиционни кредити и до 5 години за оборотни, с гратисен период. Публичният ресурс се предоставя при нулева лихва.
Очаква се с този ресурс да бъдат подкрепени 34 крайни получатели до края на 2029 г. Предстоят пазарни консултации, подготовка на тръжна документация и избор на финансови посредници, като инструментът се очаква да бъде достъпен за крайни получатели в началото на 2027 г.

Зам.-министър Василев благодари за представената информация и попита за коментари и въпроси относно дейностите и предстоящите стъпки до откриването на процедурата.

Г-н Пуке приветства постигнатия напредък и настоятелно призова България да започне незабавното прилагане на финансовите инструменти и да не го отлага до 2027 г. Той също така повтори важността на насърчаването на финансовите инструменти, също и по отношение на новия програмен период, и посочи, че е от основно значение финансовите инструменти да бъдат правилно и навременно приложени.

Г-жа Стоянова обясни, че поради законови изисквания за обществени поръчки стандартният срок за процедура е около девет месеца и не може да бъде съкратен, освен при липса на обжалвания или други административни пречки.

Г-н Пашов похвали Фонд на фондовете, но изрази опасения, че административни забавяния могат да възпрепятстват реалното му функциониране, както е било с предишни фондове. Призова за активна работа с потенциални бенефициенти, за да се гарантира, че ресурсът ще достигне до рибопроизводителите и няма да остане неизползван.

Точка 6 от дневния ред

Проект на изменение на Индикативната годишна работна програма за 2026 г. – гласуване

Зам.-министър Василев даде думата на **г-жа Боряна Воденичарска**, началник на отдел „Програмиране и договаряне" за презентация.

Г-жа Воденичарска посочи, че през настоящата година се планират 8 процедури за подаване на проектни предложения с обща стойност около 17 млн. евро БФП, включително 3 компенсаторни, 3 инвестиционни и 2 неинвестиционни процедури. Запазва се практиката за обявяване на процедурите с повече от един срок. Г-жа Воденичарска продължи с информацията по приоритети:

По приоритет 1 – Насърчаване на устойчивото рибарство и опазване на водните ресурси:

Прием за окончателно преустановяване на риболовни дейности ("скрапиране на кораби") – бюджет 1,5 млн. евро, 3-то тримесечие, срок 60 дни.

Прием за специфично оборудване на риболовни кораби и иновации за опазване на околната среда – бюджет 511 000 евро, 3-то тримесечие, срок 60 дни.

По приоритет 2 – Устойчиви дейности в аквакултурите и преработката на риболовни и аквакултурни продукти:

Прием за непродуктивни инвестиции с бюджет 361 000 евро, 3-то тримесечие, два срока (90 и 60 дни).

Промяна на максималния размер на БФП за един проект от 511 291,88 евро на 102 258,38 евро.

Прием за компенсации за стопанства в „Натура 2 000" – бюджет 3,36 млн. евро, пренасочен от 1-во към 2-ро тримесечие.

Продуктивни инвестиции и иновации в аквакултурите: два приема – за големи проекти (~10 млн. евро, 2-ро тримесечие) и малки проекти (15 000 – 75 000 евро, края на годината).

Планове за производство и предлагане на пазара за организации на производители – бюджет 221 000 евро, 2-ро тримесечие.

По приоритет 4 – Международно управление на океаните и опазване на морската среда:

Прием за подобряване на природозащитното състояние на морски типове местообитания чрез планове за риболовни дейности в морски защитени зони – бюджет 82 000 евро, 3-то тримесечие.

Г-жа Воденичарска подчерта, че процедурите са планирани с цел улесняване на бенефициентите и съобразени с актуалния бюджет и тримесечния график.

Зам.-министър Василев откри дискусията с благодарност за представянето на програмата и предложи участниците да дадат коментари.

Д-р Господинов изтъкна сериозен проблем в топлолюбивата аквакултура – нападения от рибоядни птици (корморани), които унищожават стопанства и зарибителни материали. Подчерта, че ограниченията по програмата, свързани с Натура 2000, оставят извън обхвата останалите стопанства, а това може да наруши производството на шаранови видове и да засегне продоволствената сигурност. Предложи компенсации за всички стопанства, за да се реши проблемът.

Зам.-министър Василев отбеляза значението на проблема и посочи, че текущата индикативна програма няма нужда от промяна веднага, а могат да се предприемат стъпки в движение, за да се компенсират и стопанства извън Натура 2000.

Г-н Котов допълни, че ограниченията произтичат от програмата, а не от регламента, и предложи при стартиране на първия прием да се планира втори прием за останалите стопанства след изменение на програмата през месец юни, като се очаква яснота от Комисията до септември.

Г-н Пашов подкрепи посоченото от д-р Господинов за увеличения брой на кормораните, като добави, че ограниченията, произтичащи от Натура 2000 ограничават възможностите на стопаните да защитят рибата. Подчерта необходимостта от бърза и ясна реализация на непродуктивните инвестиции, като

например покриване на басейни, и обърна внимание на правния механизъм за компенсации чрез Министерството на околната среда и водите по Закона за лова.

Г-н Пуке напомни на УО, че е необходимо да се разработи различна методология за компенсиране за стопанства извън Натура 2000.

Зам.-министър Василев подчерта, че балансът между социални, икономически и екологични цели е важен, като при опазването на биоразнообразието трябва да се отчита и икономическата устойчивост.

Г-н Котов уточни, че непродуктивните инвестиции и компенсациите са разделени в отделни приеми за по-добро управление. Отделните приеми ще позволят, който иска да кандидатства за компенсация, който иска кандидатства за непродуктивни инвестиции. Така е изпълнена волята и на Комитета за наблюдение.

Г-н Димитров отбеляза, че новият му тригодишен план за производство и предлагане на пазара е подаден със забавяне, поради изменение на значителна част от него и включва фокус върху морската сигурност и биологичните ресурси. Подчерта, че бюджетът му надхвърля планирания (560 хил. евро спрямо 221 хил. евро) и поиска да се гарантира финансиране при актуализиране на програмата. Добави, че процедурите за окончателно преустановяване на риболовни дейности трябва да бъдат отворени и ефективно управлявани.

Зам.-министър Василев потвърди възможността за актуализиране на програмата, така че необходими средства за ключови дейности да бъдат осигурени през 3-годишен период, и предложи колегите да подадат допълнителна информация при необходимост.

Г-н Котов припомни, че други организации също прилагат планове за производство и преработка и че решението за бюджета ще бъде обвързано с одобрението на Комисията. Обсъди се и механизъм за наддоговаряне според националното законодателство.

Г-н Димитров повдигна темата за каква е възможността ключови кораби от флота да бъдат скрапирани, за да се намали натиска върху ресурсите.

Г-н Котов потвърди, че Управляващият орган ще скрапира всеки кораб, който е в небалансиран сегмент и е потвърден от Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури в Годишен доклад на България за усилията през съответната година за постигане на устойчив баланс между риболовния капацитет и риболовните възможности.

В продължение на дискусията, **Г-н Котов** уточни предложението на УО за приеми по вид дейност „Аквакултури, предоставящи екологични услуги“:

Приемът за компенсации на стопанства в Натура 2000 да бъде обявен във второто тримесечие с бюджет 1 355 782 евро, като е възможно част от този ресурс да не се договори в пълен обем.

За стопанства извън Натура 2000 се предвижда отделен прием през четвъртото тримесечие с 90-дневен срок и бюджет 2 млн. евро, като неизползваните средства от първия прием могат да бъдат прехвърлени към този втори.

По отношение на плановете за производство и предлагане на пазара, механизмът остава непроменен: след одобрение на плановете на двете организации на производителите ще се използва наддоговаряне, осигуряващо финансиране в пълен обем.

Зам.-министър Василев потвърди, че предложението е съобразено с исканията на членовете на Комитета и отбеляза за протокола, че изменението на Индикативната годишна работна програма за 2026 г. е приета с тези две допълнения.

Индикативната годишна работна програма беше подложена на гласуване от **зам.-министър Василев** с две условия: уточнени текстове и стойности на приемите за компенсациите на стопанствата за аквакултури.

Комитетът за наблюдение реши:
Одобрява единодушно изменението на Индикативната годишна работна програма за 2026 г. на Програмата за морско дело, рибарство и аквакултури 2021-2027.

Точка 7 от дневния ред

Проект на изменение на Плана за оценка на ПМДРА – гласуване

Зам.-министър Василев даде думата на **г-жа Красимира Данкова** – държавен експерт, отдел „Програмиране и договаряне" за презентация.

Красимира Данкова представи предложението на Управляващия орган за изменение на Плана за оценка на програмата, като посочи, че основната цел е оптимизация на оценките и ресурсите. Предложенията включват най-общо обединяване и премахване на оценки – някои оценки се обединяват, други отпадат, сроковете на част от оценките се удължават:

- ✓ Отпадане на Тематичната оценка по приоритети, изпълнението, на които ще бъде разгледано в междинната оценка на програмата.
- ✓ Обединяване на Оценката на рамката за изпълнение 2021–2027 с Междинната оценка, тъй като междинната оценка обхваща и показателите за резултати, крайни продукти и целеви стойности.
- ✓ Промяна на бюджета за Междинната оценка – 40 000 евро, съобразено с пазарно проучване.
- ✓ Изтегляне изготвянето на някои оценки с една година напред:
  - Анализ за състоянието на сектор рибарство - от 2026 за 2027;
  - Многогодишен национален стратегически план за аквакултурите - от 2026 за 2027;

- Предварителна стратегическа оценка на околната среда за период 2028+ (съобразено с формирането на национален план за програмен период 2028-2034) - от 2027 за 2028 г.;
- Оценка на ефективността на комуникационните дейности по ПМДРА - от 2025 за 2026, за да се използват по-пълни данни и реализирани проекти.

✓ Премахване на непланирани оценки – средствата се прехвърлят към междинната оценка, като при необходимост ще се осигурят средства за нови оценки.

✓ Актуализация на всички стойности в евро – във връзка с въвеждането на еврото в България след 2026 г.

Общата цел е планът да стане по-оптимален, фокусиран и ефективен, като същевременно се запазва необходимата гъвкавост за непредвидени оценки.

Предложеното изменение на Плана за оценка на ПМДРА беше подложено на гласуване от **зам.-министър Василев.**

Комитетът за наблюдение реши:
Одобрява единодушно изменението на Плана за оценка Програмата за морско дело, рибарство и аквакултури 2021-2027.

Точка 8 и т. 9 от дневния ред

Отчет на Годишен план за действие за 2025 г.

Годишен план за действие в изпълнение на Националната комуникационна стратегия 2021-2027 г. за 2026 г. по ПМДРА

Зам.-министър Василев даде думата на **г-жа Красимира Данкова** за презентация.

Г-жа Данкова стартира с представяне на отчет за дейностите по видимост, прозрачност и комуникация, реализирани по програмата през 2025 година. Основният фокус на тези дейности обхващаше събития, комуникация чрез социалните медии, изготвяне на видеосъдържание, както и тематични подаръци, които бяха предоставени на участниците. Включени бяха и рутинните задачи по актуализиране на информацията на всички канали, включително страницата на програмата в Единния информационен портал.
Особено внимание бе отделено на Националния Рибен фест, организиран от Министерството на земеделието и храните в рамките на проект по вид дейност „Мерки за предлагане на пазара". Събитието се проведе във Варна, Бургас и София, като привлече между 3 000 и 5 000 души. То бе посветено на популяризиране на рибата и рибните продукти и подкрепа на българските рибари, производители и преработватели. Фестът предостави възможности за директен контакт с потребителите, увеличаване на продажбите и публичност на сектора.

Организирани бяха творчески работилници и арт-занимания за деца, както и лекции, демонстрации и консултации за възрастните. Кулинарните зони, участието на известни личности и медийната визуализация привлякоха значително обществено внимание и събитието бе широко отразено в национални и регионални медии, както и в социалните мрежи.
Г-жа Данкова отбеляза и кампанията на Европейската комисия за европейската аквакултура, която стартира през март 2025 г. Програмата я популяризира чрез своя сайт и социални медии, използвайки съответния *хаштаг*.
През годината социалните медии на програмата – Facebook и YouTube – отчетоха увеличение на показателите с около 100% спрямо предходната година.
Акцент бяха и петте обяснителни анимации по теми като морско наблюдение, модернизиране на рибарски пристанища и лодкостоянки, акваекология, повишаване на икономическия статус на рибарите и изпълнение на стратегии по подхода Водено от общностите местно развитие, които обясняват процедурите по опростен и забавен начин. Общият брой видеа в портфолиото достигна 21, а през социалните медии бяха проведени 9 информационни онлайн кампании за нови процедури. За тези дейности бяха изразходвани 65,8 хил. лева (33,7 хил. евро).

След това, Красимира Данкова представи и Годишния план действие за 2026 година, за дейностите по видимост, прозрачност и комуникация, като очерта комуникационните цели: информиране на широката общественост, повишаване на компетентността на бенефициентите и увеличаване на информираността за ефектите от програмата и изпълнените проекти. Целевите групи включват широката общественост – чрез актуална информация на всички канали, потенциални бенефициенти – чрез 1 до 3 информационни дни и социални медии и бенефициенти – чрез 1 до 2 обучения за повишаване на компетентността им.
Медиите също са сред ключовите целеви групи, като информацията се предоставя на ресорни журналисти и се разпространява чрез техните канали. Общите дейности за всички целеви групи включват излъчване на видеоклипове и анимации, както и поддържане на актуална информация. За 2026 г. са предвидени и тематични рекламни подаръци до 300 броя за партньори на програмата.
В края на представянето на членовете на КН бяха представени две видеа, свързани с дейностите по програмата.

След представянето на отчета, плана и клиповете, **зам.-министър Василев** даде възможност за въпроси и коментари.

Д-р Господинов подчерта качествата на рибата като безопасна и диетична храна, която не пренася заболявания на хората в нашите географски ширини. Той отбеляза високото качество на българската риба и морски продукти, които се изнасят в Азия, Арабския свят, Америка и Европа, и препоръча консумацията им като сигурен и здравословен избор.

Зам.-министър Василев приветства изказването.

Г-н Пашов коментира, че няма съществени забележки, но предложи да се разработят по-трайни тематични плакати за фестивала, които да се разпространят сред рибопроизводители, магазини, ресторанти и офиси, за да оставят дълготраен спомен у хората.

Зам.-министър Василев увери, че препоръката е взета под внимание и в ИАРА вече има поне 10 вида плакати, които предстои да бъдат раздадени.

Г-жа Данкова добави, че видеосъдържанието е достъпно във Facebook страницата и YouTube канала на програмата, както и за сключен договор с Канал 6 за излъчване на настоящо и ново съдържание.

Д-р Господинов предложи разпространението на съдържанието и чрез имейл, за да бъде публикувано и на страниците на Консултативния съвет за Черно море.

Зам.-министър Василев допълни, че всеки може да подпомогне разпространението чрез социалните мрежи, като отбеляза, че националните медии са по-скъпи, но при възможност Управляващия орган ще осигури необходимите действия.

Той обобщи, че дискусията и предложенията са изключително важни за подкрепата на програмата и за постигането на по-висши цели като конкурентен сектор, опазване на морските ресурси, устойчива синя икономика и безопасност на Черно море.

Закривайки заседанието, **зам.-министър Василев** изрази благодарност за участието и за активния диалог, включително и онлайн.

Г-н Пуке също благодари за отличната организация на заседанието и за преводаческата подкрепа Той подчерта значението на партньорството и в това отношение ролята на Комитета за наблюдение, пожела на България успешно изпълнение на програмата и повтори, че ГД „Морско дело и рибарство" е готова да помогне на България в това начинание.